

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40

Cene inseratov:
Enostopna petlinna vrsta mali
oglas po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 50, posilna itd.
po Din. 4-
Pri večjem naročilu popust.
Izhaaja vsak dan izzemši
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011, sarajev 7563, praška in dunaj 24.797.

Kdo je kriv?

Ljudje v Sloveniji so nezadovoljni. Eni zato, drugi zato. Ampak nezadovoljni so vsi in to je glavno.

Prvo vprašanje: Zakaj so ljudje nezadovoljni? Eni pravijo zato, drugi zato. — Vzrokov je mnogo. Ampak ljudje so nezadovoljni.

Drugo vprašanje: Kdo je kriv splošnega nezadovoljstva?

Splošen odgovor: »Klerikalci!« Kriva je SLS!

Tak »splošen odgovor« nam doni nasproti dan za dnem iz staro-liberalnih in mlado-liberalnih vrst.

Na eni strani pravi neuradno, v resnici pa glavno tlobilo vladajoče radikalne stranke v Sloveniji »Slovenski Narod«: »Klerikalci« so krivi!

Z druge strani bobnajo mladoliberalci ali »demokratje« — lucus a non lucendo —: »Klerikalci« so krivi!

Zakaj? Oni, namreč staro- in mladoliberalci, pravijo: Če bi vi »klerikalci« ne bili podpisali zagrebskega sporazuma, bi ne imeli danes v Jugoslaviji samoradikalne vlade. To vlado ste omogočili vi, »klerikalci«, zato pa je tako, kakor je.

Mi pa pravimo: In če ne bi bilo samoradikalne vlade? Kaj bi bilo potem? Imeli bi radikalno-demokratsko vlado, imeli bi koalicijo.

Ta koalicija bi bila še stokrat hujša kot samoradikalna vlada! Namesto enega bi nas drla dva! Takšen je položaj.

Pa pustimo to stvar v miru in poglejmo zadevo od druge strani.

Volitve so pokazale, da imajo večino v Srbiji radikali, na Hrvaškem Radić in v Sloveniji SLS. To so bila in so dejstva.

Kaj govore ta dejstva? Nič drugega kakor to: Da se Hrvatje in Slovenci ne dajo več terorizirati od »zastopnikov srbskega plemena«, kakor se radikali radi nazivajo, kar pa v resnici tudi niso, ker so le zastopniki ene srbske kaste, ne pa zastopniki srbskega naroda. Kdor pozna način volivnega boja v Srbiji, nam bo v tem pritrtil.

In kaj je logična posledica tega stanja? Posledica je, da se je treba sporazumeti o tem, kako naj bo država urejena, da bo vsak državljani vedel, da je državljani in ne »sujet«, da je državljani in ne »podložnik«. Ne podložnik cesarjev, in ne podložnik vladajoče kaste, kar je končno vseeno.

Namen in pomen zagrebske konference pred toliko in toliko meseci je bil, da se to vprašanje uredi. Dokler namreč ni to vprašanje urejeno, ne moremo trditi, da imamo svojo državo, ampak smo samo konglomerat raznih ljudskih skupin, ki jih drži skupaj bajonet. Stara Avstrija!

Namen zagrebske konference je bil napraviti tekmo časa iz konglomerata državo, homogeno državo, kakoršne so zapadno-evropske demokracije.

Ta namen pa se ni posrečil in sicer vsled verolomnosti radikalov. Svojo verolomnost pa so opirali radikali lahko pred vsem na demokrate, ker so bili sigurni, da jim bo takoj priskočil na pomoč uskok Pribečević, kakor hitro bi jim delal federalistični blok kakšne zadregel!

Kaj so torej krivi »klerikalci«? Hrvatska republikanska stranka in z njo združene stranke SLS in JMO so šle v boj po evropsko, z odkritim vizirjem, brez zahrbtnosti. Oni so rekli: Tu smo, toliko nas je. Zahtevamo to in to.

Veselski radikali pa so rekli: Tu smo, toliko in toliko nas je. Pomagajte nam do zmage in mi bomo besedo držali, brez pridemo do moči. Niso pa javno povedali, da imajo skrito za hrbtom še celo demokratsko rezervo, ki je vedno bila pripravljena skočiti opoziciji za vrat, da ji zada smrtni udarec v odločilnem trenutku.

Če bi ne bilo demokratske tihe rezerve, bi se bili radikali sporazuma držali.

Ker so pa vedeli, da imajo pripravljenih za hrbtom opozicije še cele polke demokratskih zavratnih mačk — evo opozicija, tu imaš figo. In »sporazum« je šel po vodi. Zagrebski predporazum bi bil danes resnica in dejstvo in bi bil danes pod-

Razprava o vojnem zakonu.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila seja parlamenta, na kateri je pred prehodom na dnevni red finančni minister predložil nov predlog zakona o taksah. Predlog je bil izročen finančnemu odboru.

Nato se je nadaljevala specialna debata o vojnem zakonu. Poslanec Kremenar in Škulj sta zahtevala izpremembe v smislu oddvojenega mišljenja Jugoslovanskega kluba.

Začela se je razprava o vojni mornarici. K besedi se je oglasil poslanec Žebot, ki je odločno zahteval, da se da vojni mornarici v vsakem oziru avtonomija in da se vsi posli mornarice, ki stoje še danes pod vrhovnim vodstvom vojnega ministrstva, izločijo in da se vsi tožadveni posli izroče ali avtonomni mornariški sekciji ali pa ustanovi posebno ministrstvo za mornarico. Poslanec Žebot je dalje zahteval, da se določi od celokupnega proračuna za vojno ministrstvo ena tretjina samo za mornarico. Moštvo mornarice naj sestoji iz dobrovoljcev in rekrutiranih mornarjev. Služba naj traja 18 mesecev. Država naj poskrbi, da z ureditvijo plač tehničnega osebja prepreči odhod tehničnih moči iz mornarice. Ustanovijo naj se moderno urejene mornariške delavnice, katerih delavci bi bili dovoljno preskrbljeni tudi za slučaj bolezni in nezdgod potom modernega zavarovanja. Poslanec Žebot je nadalje grajal, da je za častnike armade na kopnem določenih 15 činov, za mornariške častnike pa samo 10. Za mornariški naraščaj naj skrbijo posebne strokovne šole in šolanje v inozemstvu.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Prvi del mornariškega zakona je parlament sprejel z večino glasov.

Uradniške plače.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Nocoj ob pol 6. se je vršila seja zakonodajnega odbora, na kateri se je razpravljalo o uradniških plačah. Poslanec Reisner je predlagal, naj se temeljne plače povišajo, in sicer na sledeči način:

Za I. kategorijo 1. skupino 48 tisoč dinarjev na leto, 2. skupino 42.000, 3. skupino 35.000, 4. skupino 18.000, 5. skupino 12.000, 6. skupino 9500, 7. skup. 7200, 8. skupino 5400, 9. skupino 4200 dinarjev.

Za II. kategorijo: 1. skupino 9600 Din, 2. skup. 7200, 3. skup. 5400 Din, 4. skup. 4200, 5. skup. 3000 Din.

Za III. kategorijo: 1. skup. 5400, 2. 4500 Din, 3. skup. 3000, 4. skup. 2100 Din. Sorazmerno je govornik predlagal povišanje temeljnih plač tudi za ostale kategorije državnih uslužbencev.

Predloge posl. Reisnerja je podpiral tudi poslanec dr. Hohnjec. Ker pa finančnega ministra ni bilo na seji, opozicija pod vodstvom poslancev dr. Hohnjeca, Reisnerja in Pribečevića je pa na svojih predlogih vztrajala, je bilo sklepanje o teh predlogih odloženo za prihodnjo sejo.

Zakon o železničarjih.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Sekcija zakonodajnega odbora za proučevanje zakona o železničarjih je danes nadaljevala svoje delo. Poslanec Žebot je ugovarjal določbi, da je vsak železničar osebno odgovoren za škodo, povzročeno ali državi ali privatnikom in je zahteval, naj ta določba velja le za slučaj, če je proti prizadetemu železničarju uvedena sodnijska preiskava. — V nadaljnji razpravi je minister Janković bil za to, da se pravo na brezplačno vožnjo železničarjev v splošnem ukine. Poslanec Žebot je ugovarjal, češ, da bi to bila krivica. Rezultat razprave je bil sklep, da režijske karte ostanejo.

laga za bodoči pravi sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci, ako ne bi bilo demokratskih zahrbtnostev.

Ti, in nihče drugi, so krivi neuspehov, ker so se radikalom prodali za skledo vladne leče.

Srednješolski zakon.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Sekcija zakonodajnega odbora za proučevanje zakona o srednjih šolah je imela danes svojo sejo. Razprava se je sukala v glavnem okoli potrebe ali nepotrebe in vrednosti humanistične izobrazbe. Za potrebo humanistične izobrazbe zlasti v današnji materijalistični dobi se je toplo zavzemal poslanec Jugoslovanskega kluba prof. Sušnik. Razprava še ni končana in se bo sklepalo o dotičnih določbah še le prihodnje dni.

Sklepi Jugoslov. muslimanske organizacije.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Danes so se vrnili iz Sarajeva v Belgrad poslanci muslimanskega kluba, ki so te dni zborovali v Sarajevu in na svoji skupščini sklenili približno to, kar je sklenilo vodstvo SLS v Celju.

»SVI TRAJE PARE«

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Semkaj so prišli dr. Novačan, bivši komunistični poslanec Klemenčič in bivši pokrajinski namestnik za Slovenijo Ivan Hribar. Dr. Novačan govori radikalcem nekaj o potrebi novega lista in za nov list »traži pare«. — Bivši komunistični poslanec Klemenčič baje tudi »traži pare«. — Bivši pokrajinski namestnik Hribar baje tudi »traži pare«. — Skratka »svi traje pare«.

Divjaštvo italijanskih fašistov.

Florenca, 17. julija. (Izv.) Fašisti so porušili devet hiš, čijih lastniki so izraziti katoličani in pristaši ljudske stranke. Nadalje so razbili fašisti tiskarne opozicijskih strank. Ministrski predsednik Mussolini je poslal ostro brzojavko, v kateri napoveduje izsleditev in strogo kaznovanje zločincev. V brzojavi pravi Mussolini med drugim: »Fašisti globoko spoštujejo katoliško prepričanje in ne bodo trpeli takih dejanj.«

ITALIJANSKI VOLIVNI ZAKON IN NARODNE MANJŠINE.

Rim, 17. julija. (Izv.) Na zadnji seji poslanske zbornice je nemški poslanec dr. Walter izjavil, da pomenja novi volivni zakon smrt narodnih manjšin, ker bodo oropane svojega pravega narodnega zastopstva, čeprav je prestolni govor slovesno zajamčil narodnim manjšinam kulturno, politično in gospodarsko življenje.

V ČAST MUSSOLINIJU.

Rim, 17. julija. (Izv.) Neki krater, ki je nastal vsled zadnjega izbruha Etna med vrhovoma Monte Ferro in Monte Neve, bo dobil ime po ministrskem predsedniku Mussoliniju.

Sporazum s Turčijo dosežen.

Lausanne, 17. julija. (Izv.) Na sinočnji seji se je med zavezniki in turškimi delegati dosegel sporazum v vseh doslej še spornih vprašanjih.

Lausanne, 17. julija. (Izv.) Švicarska brzojavna agencija poroča o sporazumu na konferenci, da se bodo morale medzavezniške pomorske in obrežne sile umakniti 6 tednov po ratifikaciji mirovne pogodbe od strani angorske vlade.

IZ PORUHRJA.

Lunburg, 17. julija. (Izv.) Francozi so zasedli podružnico državne banke in zaplenili 375 milijonov mark. Bančnega ravatelja in uradnike stražijo Marokanci.

Berlin, 17. julija. (Izv.) Iz industrijskih krajev Essen, Bochum, Dortmund, Duisburg se poroča, da se je položaj poostiril.

NESREČA V RUDNIKU.

Madrid, 17. julija. (Izv.) Vsled eksplozije v rudniku Baltasara je bilo ubitih 13 rudarjev.

Možnost vpostave odnošajev z Rusijo.

Riga, 17. julija. (Izv.) Krasin je sovjetski vladi predložil poročilo o zadnjem razgovoru z lordom Curzonom. V tem poročilu pravi Krasin med drugim: Edino sredstvo, da se doseže vpostava odnošajev med sovjetsko Rusijo in drugimi državami ter priznanje sovjetske republike, obstoji v tem, da sovjetska vlada prizna prevzete obveznosti prejšnje vlade. Nadalje se mora Rusom in inozemcem, ki delajo na vpostavi ruske industrije, priznati pravica zasebne lasti. Krasin pripominja, da bi angleško-ruska konferenca mogla služiti kot začetek reševanja odnošajev med sovjetsko Rusijo in evropskimi državami.

REPUBLIKA KRETA?

Atene, 17. julija. (Izv.) Polkovnik Plastiras je došel na Kreta, kjer je že nekaj časa zasidran del grškega brodograditelja. Tukaj vlada veliko razburjenje, ker se čuje, da nameravajo na Kreti proglasiti republiko.

FRANCOSKO-ITALIJANSKI SPOR.

Rim, 17. julija. (Izv.) Med italijansko in francosko vlado vlada zadnji čas neka napetost zaradi Tunisa. V tej zadevi se je vršil včeraj razgovor med italijanskim poslanikom v Parizu in g. Poincaréjem. Fašisti smatrajo to zadevo za bolj važno nego reparacijsko vprašanje.

ANGLEŠKO-ČESKOSLOVANSKA TRGOVINSKA POGODBA PODPISANA.

London, 17. julija. (Izv.) Lord Curzon in dr. Beneš sta podpisala trgovinsko pogodbo med Angleško in Českoslovaško.

ARETACIJE MONARHISTOV V NEMČIJI.

Berlin, 17. julija. (Izv.) Državne oblasti so zaprle v Leipzigu več uradnikov kaznilnice, ker se je dognalo, da je znani monarhistični pučist Ekhardt pobegnil z njihovo pomočjo. Državni pravdnik je dal aretirati v tej zadevi tudi princesinjo Hohenlohe-Öhringen skupaj z njenim advokatom.

Bodočnost naše vojne mornarice.

Z zakonom o ustroju naše vojne mornarice, ki je prišel z zakonom o ustroju vojske sploh sedaj na dnevni red narodne skupščine, se bo postavil prvi temeljni kamen za dograditev naše vojne mornarice. Od odobrenja tega zakona zavisí njena bodočnost.

Do sedaj se v naši javnosti o tem še ni dosti razpravljalo, čemur se ni čuditi, ker nismo dozdaj nikdar imeli svoje lastne narodne mornarice, drugič pa je naše zanimanje bilo obrnjeno na druge za prvi hip nujnejše stvari.

Naša država meji s svojo 600 kilometrov dolgo obalo na Italijo. Ta sosed pa še vedno smatra obe obali jadranskega morja za svoji. To nam nalaga neobhodno dolžnost, da se zavarujemo proti kakšnemu posegu na našo last. Naša obala pa je popolnoma nezavarovana. Nikjer ni modernih utrd, nobenih umetnih naprav, ki bi branile komu vstop v deželo. Samo junaštvo kopnih sil bi nas sprlo učinkovitosti modernih ladij, topov in bomb iz hidroavijonov ne moglo rešiti katastrofe. Morali bi se umakniti in prepustiti vse na milost in nemilost, ker bi bilo brezmiselnost, žrtvovati na stotisoče ljudi za stvar, ki bi bila tudi pri največjem junaštvu izgubljena.

Za obrambo obale našega morja je vsled tega nujno zgraditi malo, ali za efektivno obrambo sposobno vojno mornarico. Njene križarke, rušilci, torpedovke, podmorske in podmorske mine itd., so najboljše obrambno sredstvo tudi napram številno močnejšemu brodograditelju velikih jedinic. — Zgraditev take četudi male mornarice, bo zahtevala še mnogo časa in mnogo napora. Preteklo bo še par let, da se bodo pokazali vidni uspehi. A tudi tu ne smejo graditi samo posamezniki, nego cel narod mora pri zgraditvi pomagati s takim interesom, da

bo postala res narodna ustanova, ki bo pravega duha.

Za sedaj naša mornarica še ni faktor, ki bi mogel imponirati in tako zagurati varnost in mir, potreben za naš notranji politični, kulturni in gospodarski razvoj. To kar so nam milostno prepustili naši veliki zavezniki ni besede vredno; vsak, ki pride v Tivat, se lahko na lastne oči prepriča, kako naklonjeni so nam bili. To podrtijo popravljati se pač ne izplača, ker se počene groša ni vredna. To naj se postavi v kak muzej, da bo našim potomcem v spomin, da se ne bodo ponašali na pomoč in naklonjenost še tako velikih zaveznikov.

Naša mornarica je danes še prav majhna. Večjih jedinic sploh nima. Nekaj minonoscev, ki smo jih prav po ceni kupili od Nemčije (za enega smo plačali s prevozom iz Nemčije v Tivat 1 in četrt milj. Din, kar danes predstavlja vrednost do 10 milj. dinarjev) in pa nekaj torpedovk starejšega tipa, to je vse, kar nosi ponosno ime »aktivne jedinice«.

No tudi te izpolnjujejo svojo dolžnost, n. pr. ravno sedaj, ko opravljajo zaradi štrajka pomorščakov celo poštno in prevozno službo na naši obali ter z najskromnejšimi sredstvi pomagajo izobrazbi oficirjev in mornarjev vojne mornarice.

Razven tega ima še nekaj šol, ki izobrazujejo naraščaj (do 70 odstot. Slovencev) vojne mornarice v različnih strokah vojnopomorske službe. Velikanske važnosti za našo mlado slovensko industrijo pa je strojniška šola vojne mornarice, kjer se naraščaj izobrazuje v vseh vrstah strojništva.

V zadnjem času se opaža velik zapredek in skoraj bo prišel trenutek, ko bo prva naša bojna ladja odplula čez veliko vodo, da tam našim sinovom, ki so odšli s trebuhom za kruhom, prinese pozdrave rodne grude. Kolika uteha za naše izseljence, koliki moralni občutek ob pogledu na našo trobojnico tam v tujini, a pri nas ponosna zavest, da smo toliko pridnih rok ohranili domovini in jih povrnili nazaj v naročje domovine.

Z odobrenjem zakona o ustroju mornarice bo njena bodočnost korakala po zcertani poti, a narod bo moral posvetiti njenemu razvitku največjo pozornost.

Samo na ta način je bodočnost mornarice zasigurana a s tem tudi uspešno izvrševanje nalog, katere smo ji naložili. — Pomorščak.

Iz zunanje politike.

* Komuniste v Bolgariji je nova vlada odpočetka protežirala, ker niso Stambolijskemu pomagali, nato pa jih začeli pritiskati, ko so iz Moskve dobili navodilo, da morajo nastopiti proti buržujskemu režimu. Ker pa so komunisti v Bolgariji precej močni, jih je vlada vnovič sklenila pustiti pri miru in jim dovolila, da si osnujejo centralo. Vlada se predvsem boji kakšne kooperacije komunistov s pristaši Stambolijskega.

* V Gradišču (Burgenland) je bil izvoljen za deželnega glavarja profesor dr. Wahlheim od Kmetске zveze.

Politične vesti.

+ Kaj »Slovenski Narod« vse pozdravlja. Mussolini je nataknil vsemu časopisu nagobčnik. Njegova najnovejša naredba proti svobodi tiska je taka, da prefekt brez vsakega sodnika lahko ustavi vsak neljub opozicionalni list, kadarkoli hoče. Najprej ima prefekt list dvakrat posvariti, Posvarilo si list lahko zasluži z noticami o težkih razmerah v državi, o nedostatkah v državni upravi, o krivičnih odredbah raznih oblasti, o surovem postopanju drž. uradnikov in drugih državnih organov itd. Ti dve posvarili zadostujeta, da se list ustavi, ako se le-ta prefektu ne ukloni. Kakor slovenskim in hrvaškim listom je

otežkočeno stališče seveda tudi italijanskemu opozicionalnemu časopisu, ker je po novi naredbi izključena vsaka še tako opravičena in potrebna kritika. Zato ni čudno, da se čuti vse časopise, izvemši vladnega, težko zadetega. »Corriere della Sera« izjavlja, da se bo do boljših časov omejil na poročanje suhih dejstev. — »Slovenski Narod« pa je to odredbo Mussolinija pohvalil in pozdravil ter pristavil, da bi bila tudi v Jugoslaviji potrebna! Potem se pa še pritožuje in ogorčuje, ako se ga imenuje najreakcionarnejši list pod božjim solncem, kateri si nadeva ime »liberalen«!

+ Vladni reptil s Knafljeve ulice se hudo jezi, ker smo včeraj zapisali o njem: »Kjer je vlada in moč, tam je »Narod«! Ta udarec ga hudo skeli, ker smo zbudili njegovo slabo vest. »Narod« se izgovarja s tem, kako se je nekaj boril za narod proti vladi. Ampak za to ga nihče ni napadel, kaj je nekaj delal, dasi bi se tudi o tem dalo veliko govoriti, ampak zato, kar dela sedaj. Sedaj pa ne dela nič drugega nego da se prilizuje vladi, krivi svoj hrbet ter zagovarja policajrežim.

+ Zanimivosti iz radikalnega tabora. Član načelstva JDS, gospod Bajželj iz Siške, obenem zastopnik »Zagrebske pivovarne«, je prestopil v radikalno stranko ter svoj prestop javno oznanil v »Jutranjih Novostih«. Značilna in velekomična je njegova motivacija, ker odkrito piše, da je ta svoj »korak storil v globokem prepričanju in prevdanku osebnih koristij« — Umevno je, da »Jutro« na to reagira in pravi, da je Bajželj bil pred dobrim tednom moralno vržen iz JDS. O vzrokih nam »Jutro« žalibog nič določenega ne pove, ampak samo namiguje, da je šlo za nekakšne sorodnike in za — pivo. Demokratom torej za gospodom Bajželjom ni treba preveč žalovati, radikalom pa na taki pridobitvi ni mogoče preveč častitati. Gospod novi radikalec grozi, da bo objavil razne zanimivosti iz načelstva JDS, »Jutro« pa ga spominja na znani izrek, da, kdor ima masla na glavi, naj ne hodi na sonce. Tako imamo v pasjih dneh vsaj eno novo aferico.

Dnevne novice.

— Sprejemi pri velikem županu. Pokrajinska uprava objavlja: Občinstvo se opozarja, da sprejema gospod veliki župan dr. Lukan do 15. septembra t. l. stranke le vsak torek, sredo in petek, in sicer od 10. do 13. ure. Nadalje se stranke opozarjajo, da gospod veliki župan absolutno in principiarno brez izjeme odklanja vsako intervencijo v stanovanjskih zadevah, ker je za to pristojno edinole stanovanjsko sodišče, na katero nima pokrajinska uprava, odnosno gospod veliki župan prav nikakega vpliva.

— Promocija. Dne 11. t. m. je na Gregorijanskem vseučilišču v Rimu promoviral za doktorja bogoslovja č. g. Jože Turk. Čestitamo!

— Največji reveži vseh državnih tlačanov so poštni odpravniki. Niti tistih borih draginskih doklad, katere so dobili vsi ostali državni nameščenci že trikrat, poštni odpravniki niso bili do današnjega dne deležni. Žive ob beraški državi miloščini 500 dinarjev na mesec. Naša kratkovidna državna uprava prakticira z nameščenci kakor tisti Ribničani, ki je učil svoje kljuse toliko časa prenašati strah in glad, da mu je končno od lakote poginilo. Kaj čuda, da zaostaja dandanes vestnost in marljivost odpravnikov in odpravnic daleč daleč za svoječasnimi vzornim poslovanjem, ki je bilo v toliko korist in prid trgovini, industriji ter državi sami.

— Guštanj (Mežiška dolina). Dne 6. maja 1919 je padel poročnik Franc Malgaj, osvoboditelj Mežiške doline tik pred trgom Guštanj. Prihodnje leto bo preteklo 5 let, ko je nehala biti to blago in nese-

bično srce. Hvaležni Slovenci mežiške doline mu ob priliki petletnice njegove smrti odkrijejo na naravni skali v bližini, kjer se je boril in padel za pravdo domovine, spominsko ploščo. Slavnost se vrši pod pokroviteljstvom gospoda generala Maistra dne 5. maja 1924.

— Nova iznajdba velike gospodarske vrednosti. Patentni urad v Beogradu je izdal Slovenu g. Rado Nipiču, obrtniku v Mariboru, patent na njegov izum »Toplodar«, ki je velike gospodarske važnosti in ga je slasti sedaj ob velikem pomenu. Aparat ima dragi kurjave posebno pozdraviti. Aparat ima to prednost, da se napelje od štedilnika skozi zid v sosedno sobo, katero aparat sam popolnoma segreje, ne da bi se porabilo pri tem sploh kaj kuriva. Topli plini gredo iz štedilnika po cevi v aparat, ki potem oddaja ohlajeni dim v dimnik. Štedilnik sam prištedi s tem polovico kurjave, ker ogenj in toplota ne gresta naravnost v dimnik, sosedna soba pa se prijetno in popolnoma zadostno razgreje. Tudi se »Toplodar« lahko namesti v vsaki sobi s tem, da se priklapi k peti sosedne sobe, tako da ona po potom tega aparata popolnoma razgreje obe sobi. Veliki saloni, šolske sobe ali dvorane, kavarnе, restavracije, pisarne, čakalnice, katerih z eno pežjo ni mogoče razgreti, priklapijo k peti še aparat »Toplodar« ter dosežejo z manjšo uporabo kuriva dvojno toplotu. Aparat ne zavzema velikega prostora ter se montira na steno, je higijenična naprava, ki se z lahkoto čisti in je za zimske mesece prava dobrota, ker prištedi ogromno denarja. V poletnih mesecih se aparat enostavno zapre, in je v okras vsaki sobi. Zanimivo je, da je v Mariboru, kjer je razstavljen in demonstriral g. Nipič, naročenih in postavljenih že nad 90 aparatov, kojih lastniki se zelo pohvalno izražajo o vrednosti te iznajdbe, ki se bo valed praktičnosti razširila gotovo po vsej državi.

— Dobrotnica Jugoslovenske Matice. Odlična rodoljubkinja gospa Ivka Šestan-Mihelič iz Sevnice je darovala Jugoslovenski Matici znatno vsoto v znesku 2500 Din. Bodi izročena požrtvovalni patriotki iskrena zahvala. Naj bi našla dosti posnemalcev, kajti potrebe tam preko rastejo dnevno.

— Smrt rodoljubkinje. V Krškem je preminula posestnica Amalija Jugovič. Bila je odlična slovenska rodoljubkinja, ki je imela vedno sočustvujoče srce in odprte roke za naše neodrešene brate. Bila je delavna odbornica družnice Jugoslovenske Matice v Krškem, katere se je spomnila tudi v svoji oporoki in ji volila 1500 Din. Slava njenemu spominu!

— Zastrupljenje s fosforjem. V ljubljanski splošni bolnišnici je umrla 30 letna Berta Dolinšek, služkinja pri Viktorju Schleglu v Kamniku. Pri raztelesenju so dognali, da je umrla valed zastrupljenja s fosforjem. Takoj uvedena preiskava je dognala, da je imel Viktor Schlegl fosfor za zastrupljevanje vran. Ta fosfor je pa Schlegl uporabljal tudi proti podganam in ga je v ta namen zmešal med polento, katero je v jedilni shrambi nastavljal podganam. To zmes so pa podgane raznašale po jedilih, valed česar so se zastrupili trije Schleglovi otroci in služkinja Dolinšek, ki je valed tega umrla.

— Beg iz Italije. Italija je vedno dajala ogromen odstotni postavek izseljencev. Mussolini s vsemi svojimi fašističnimi čarovnijami gospodarskega položaja ni niti za las izboljšal in ogromne množice tišče proti izhodu na onkraj morja. Do 5. julija tega leta je bilo vloženih prošelj za potno dovoljenje v Ameriko 452.000, torej skoraj pol milijona! Kvota pa znaša za italijanske izseljence komaj 40.000. Zato bo zlasti malokaterega Slovenca zadelo »srečanje«, da bi mogel v Ameriko.

— Poštna zveza Žužemberk—Stična. Dne 16. julija se je zopet vpostavila dnevna poštna zveza med Stično (kolodvor) in Žužemberkom. Z redno poštno zvezo, ki so jo ljudje, posebno pa trgovci in obrtniki živo pogrešali, je ustregla poštna uprava vsem med Stično in Žužemberkom ležečim krajem, zlasti pa Žužemberku, Zagradcu, Krki, Ambrusu, Hinjam, Dvoru in Muljavi. Upanje je, da bo poštna zveza posilmal dnevna ostala. Čas bi že bil. — Da se je redna poštna zveza otvorila, je vsekako zaslug poslanca Škulja, ki se je zavzel za omenjeno zvezo pri poštne ministru, za kar mu bodo zadnje obline vedele veliko hvalo.

— Otvoritev poštne nabiralnice Zaplana. Dne 1. avgusta 1923 se otvori v Zaplani (občina Stara Vrhnika) poštna nabiralnica z uradnim nazivom

»Zaplanec« (Vrhnika). Nabiralnica spada v okraj poštne urada Vrhnika, kateremu je tudi podrejena. Zvezo bo imela ob torkih, četrkih in sobotah po štu pošte Vrhnika a pošto v Vrhniku. V okoliš nabiralnice spadajo sledeči kraji: Zaplana, Miren dol, Trškov hrib, Zlovšov hrib in od popisnega kraja Petkovec, hišne šte. 18, 19, 20, 27, 34, 41 in 50 krajevna dela Travnj vrh; dostavlja se samo v Zaplani.

— Vlomi in tatvine. Posestnikoma Smoletna in Bambiča na Kremci je bilo ukraden 10.900 K denarja, zlata ženska verižica in 2 prestana. — Inkretu na Pristavi so odnesli tatovi več perila in 7000 K denarja. — Na železniški postaji Jarše je bil ukraden kovčeg. Škode je 2400 K.

— Poskusite in pripravili se boste, da se »PEKATETE« najbolje in ker se zelo nakuhajo, tudi najcenejše testenine.

V. Katol. shod v Ljubljani.

KRAJEVNIM PRIPRAVLJALNIM ODBOROM!

Telovadec, ki nastopijo pri javnem nastopu v »Stadionu«, izda izkaznice brezplačno s posebnim žigom Orlovske podzveze ob priliki tehnične revizije, ki se bo vsakemu odseku posebej javila v dopisu. Krajevni pripravljalni odbori naj torej takim telovadcem ne prodajajo izkaznic. Obenem prosimo, da pripravljalni odbori začnejo takoj z razprodajo izkaznic in spominskih podob, kakor hitro jih dobe z okrožnic in izvidnic te dni po župnijskih uradih. Vsa naročila je treba izvršiti po naznačenih naslovih v Ljubljani.

Pripravljalni odbor.

Primorske novice.

p Slovensko sirotišče v Gorici je v malem šolskem letu vzgajalo in prehranjevalo v svojem zavodu 72 gojencev in gojenk. Od teh je dovršilo šolsko leto dvatretjini z odliko, trije so napravili izpit za prvi gimnazijski razred. Zavod je odvisen zgolj od milih darov.

p Slovenski srednješolski naraščaj v Gorici. V prvi razred italijanske gimnazije v Gorici se je letos vpisalo 30 slovenskih dečkov. Koliko bi jih še-le bilo, ako bi bila gimnazija slovenska!

p Fašistovski poslanec Albanese, ki zastopa v rimskem parlamentu Istro in ki je znan po svojem ostrem nastopu proti sedanemu režimu, ki je ravna z Istro kakor s kolonijo, je sedaj izstopil iz fašistovske stranke. Znamenje, da postaja fašistično vzdušje neznosno že lastnim ljudem.

p Z bombami in bencinom za javni red v m. »La Voce Republica« je objavila tajno okrožnico, ki jo je 1. t. m. poslal v Trst general fašistovske milice De Bono. Okrožnica opozarja, da se začele »prevratne« — pravilno opozicije! — stranke zopet predrneje gibati. To gibanje je treba v početkih zadušiti, kateri posel naj opravi oddelki Narodne brambe. Postopati je treba z največjo energijo. Potrebne moči naj se naglo zahtevajo, da bo mogoče pravočasno odrediti vse potrebno. — Učinek te okrožnice se je hitro pokazal. V Trstu so fašisti izvršili bombni napad na delavsko zbornico, prefekt je pa ustavil komunistično glasilu »Lavoratore«. Iz drugih krajev prihajajo poročila, kako fašisti z bombami in bencinom uničujejo ustanove ljudske stranke. Tako uporabljajo fašistični režim svojo elitno gardo — narodno milico za vzdrževanje »reda in mira«.

Štajerske novice.

š Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredil svoj tretji letošnji pokrajinski koncert v soboto dne 21. julija ob osmih zvečer v Rogasški Slatinici, četrti pa v nedeljo, dne 22. julija ob petih popoldne v Laškem.

š Preureditev seške poštne službe pri pošti Sv. Jurij ob j. ž. S l. avgustom 1923 se preuredila v selskih okrajih pri pošti Sv. Jurij ob j. ž. takole: V I. okraj bodo spadali sledeči kraji: Božičnica, Kamenca, Sv. Primož, Brezje (Sv. Primož), Trnovec, Dole, Goričica (vzh. del), Zgornje Lokarje, Spodnje Lokarje, v II. okraj: Peščenca, Podgračje, Hrušovec (sev. del), Vrbno, Gornjavas, Dolnjavas.

Edgar Allan Poe:

Znameniti doživljaji Arturja Gordona Pyma.

(Dalje.)

Zdaj je Augustus predlagal, da naj Peters pod kakršnokoli pretezo odstrani železne verige z lopute, nakar bi nepričakovano napadli iz podladja; po kratkem premisleku pa smo morali priznati, da bi napad onemogočalo ladjino guganje in topotanje.

Prišla mi je srečna misel. Vplivati je treba na praznoverski pomagavev strah in njegovo slabo vest. Spomnili se boste, da je umrl dopoldne Rogers, skoro gotovo valed zavžitega otrovanega groga. Peters vsaj je trdil tako in imel neizpodbitne dokaze, ki nam jih pa ni hotel razkriti, kar je treba šteti na rovaš njegovega sploh čudnega obnašanja. Najsi je imel več ali manj vzrokov kot mi, da je osumiljal pomagavev — pritrdili smo mu in sklenili ravnati v tem smislu.

Rogers je umrl okoli enajste dopoldne v silovitih krčih in truplo je postalo par minut po smrti tako strašno in ostudno, ka-

ko rga še nisem videl. Trebuh je bil brezoblično napihnjen, kot pri utopljenec, ki je ležal v vodi. Enako so bile napihnjene roke in noge, obraz je bil zguban in apneno bled. Imel pa je dve rdeči lisi na licu, podobne šenu; ena se je vlekla preko celega lica in pokrivala oko kot s škrlatnim trakom. Strahotnega mrliča so opoldne prinesli iz kajite, da bi ga vrgli v vodo. Ko ga je pa pomagavev zagledal, je zapovedal, da naj zašijejo mrliča v plahto in ga pokopljejo z običajnimi ceremonijami. Ne vem, jeli ga je grizla vest ali ga je prestrašil pogled. Ko je tako odredil, je odšel, kot da bi se hotel izogniti pogledu na mrliča. Skušali so izvesti povelje; vter pa je začel besno bučati in morali so opustiti pokopavanje. Mrlič je ostal sam; voda ga je naplavila na levo ladjino stran, kjer se je zdaj gugal po ladjinih sunkih.

Ko smo se zedinili o načrtu, smo ga tudi takoj izvršili. Peters je odšel na krov. Allen ga je takoj nagovoril; bil je pač le za straženje kabine postavljen.

Usoda lopova je bila hitro odločena. Peters se mu je malomarno približal, ga zagrabil za vrat in ga treščil v vodo, preden je zamogel kričati. Nato naju je pokli-

cal. Najprvo smo iskali kaj orožju podobnega. Treba je bilo velike opreznosti, kajti bilo je nemogoče trdno stati na krovu tudi le trenutek; morali smo se držati ograje in močni vali so vdrli na krov pri vsakem ladjinem potapljanju. Treba je bilo tudi hiteti, kajti pričakovali smo vsak čas pomagavev povelje, iti k sesalkam; ladja je namreč vedno več vode zajemala. Nismo našli nič pripravejšega od sesalinskih ročajev; Augustus in jaz sva vzela vsak po enega. Nato smo mrliču slekli srajco in ga vrgli v morje. Peters in jaz sva odšla doli, Augustus pa je ostal na Allenovem mestu na krovu, s hrbtom proti kajitinem vходу, tako da bi ga vsakdo smatral kot pravo stražo.

Kakor hitro sem bil doli, sem se preoblekel v Rogersovega duha. Srajca je bila zelo pripravna. Bila je nekakšna ženska srajca posebnega kroja in oblike; mrtvec jo je bil nosil čez vso obleko. Napravljena je bila iz modre volne s širokimi belimi progami. Nadel sem jo in se opremil z velikim trebuhom, da bi bolje posnemal strašno napihnjenega mrliča. Natlačil sem se z rjuhami; oblekel sem bele volnene rokavice, nagačne z raznimi cumjami. Peters me je našminkal: najprvo mi je lica drgnil

z apnom; nato se je vrezal v prst in mi krvjo narisal lise na obrazu. Tudi traku preko oči nisva pozabila; bilo je grozotno pogledati.

Osmo poglavje.

Pogledal sem se v košček zrcala ob medlem bliščavkinem svitu in bilo me je groza ob misli, kako strašen moram biti za druge. Začel sem se tresti; komaj sem odločil, igrali vlogo do konca. Toda treba je bilo odločnosti; odšla sva na krov.

Vse je bilo mirno; držali smo se ograje in se plazili proti kajitinem vходу. Vrata so bila priprta; leseni koli so bili položeni na najvišji stopnici, da se vrata niso zapirala. Ni bilo težko pogledati v kajitino notranjost. Sreča je bila, da jih nismo presenetili: bili so očividno pripravljeni. Eden je spal ravno pod stopnicami; imel je mušketo pri sebi. Ostali so sedeli na žimnicah, ki so jih bili privlekli z ležišč iz zmetali na tla. Pogovarjali so se resnobno in niso bili tako pijani, kot po navadi, dasi sta ležala dva prazna vrča in nekaj cinasti kozarcev na tleh. Vsi so bili oboroženi: noži, ta in oni tudi s pištolami, polno mušketirk pa je ležalo bilzu na ležišču.

(Dalje sledi.)

Sv. Rozalija, Bobovno, Ogorenc, Brezje (Ogorenc), Proseniško, Kristan vrh, Cerovec, Blagovna, Gorčica (zah. del), Repno, Sele; v III. okraj: Hrušovec (juh. del), Kladje, Kranjska, Šibenek (zap. del), Podgorje, Zidenica, Novas, Črnelica sev. zap. del), Brezovje, Dolec, Dolška gorca, Razkože, v IV. okraj: Pole, Šibenek (vzh. del), Sv. Jakob, Planina, Vodruž, Ravna, Sečja vas, Osredke, Podlesje, Kalohje, Temo, Vesovje, Črnelica (jug. vzh. del). — Selski listonoša bo dostavljal v I. in III. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. in IV. okraju pa vsak torek, četrtek in soboto.

IZ PTUJA.

Umrli je dne 12. julija umirovljeni kapetan Jožef Urbanja, ki se je rodil l. 1888 v Moravčah. Zadnja leta je preživel v ptujski hiralnici, kjer so slabotnega starčka dobro preskrbeli. Služboval je še na Italijanskem v Lombardiji in se je udeležil avstrijsko-italijanskih vojak. Pogreb se je vršil dne 14. julija na mestno pokopališče v Ptuju. Na zadnji poti ga je spremljal častniški zbor ptujске garnizije in četa vojaštva, ki je oddala na pokopališču častno salvo. Lepo je, da naša vojska spremlja take stare vojakе, ki so sicer službovali v Avstriji, a kot oficirji gotovo tudi storili svojo dolžnost, na zadnji poti.

Ogenj. V noč od nedelje na ponedeljek je ob četrtna dve začelo goreti v Rogoznici pri Ptuju na prostoru, kjer ima lesni industrialec Writal svojo parno žago. Najprej je bil konjaki hlev v plamenu. Ker so poslopja lesena, se je ogenj hitro razširil ter upepelil blizu stoječe lesene stavbo. Ker ni bilo vetra, so ogenj hitro omejili, tako da so ostala parna žaga in druga poslopja nepoškodovana. Preden je došlo vojaštvo in požarna bramba, je g. okrajni komisar Kartin skušal organizirati ročilno delo. Vojaštvo in požarna bramba sta ogenj hitro ugasila. Če bi se bil požar razširil, bi bila nastala veličanska škoda, ker je na prostoru naloženega v skladih veliko raznovrstnega lesa in drv. Tako pa je ostal glavni del zgradb nepoškodovan.

Občinski upravitelj. Ob nedeljah je v dravskem kopališču veliko več ljudi kakor ob delavnikih. Vred tega tudi ni takega reda kot drugokrat. Spominjamo se, da je bil za dravsko kopališče veljaven poseben red. Kje je sedaj? Zadnje nedeljo so nekateri privlekli svoje pse v kopališče ter jih tam kopal. To je skrajna brezskrbnost — povrh imamo še pasji zapor. Pse seboj jemati je bilo nekdanje strogo prepovedano in je bila v kopališču nabita tabla s to prepovedjo. Kje je sedaj? Prostor na pesku nad stopnicami je namenjen za solnjenje in igranje otrok. Sedaj je postal telovadišče, na katerem se producira telovadci in telovadkinje. Več discipline in več nadzorstva, gospod župan, je potrebno. Uverjeni smo, da bo občinska uprava odstranila te nedostatke.

Gospodarstvo.

g Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru, združena z vrtnarsko, vinsko, umetniško in gradbeno razstavo. (Od 15. do 26. avgusta 1923.) Reklama na razstavi. Razstaveni odbor od da več reklamnih tabel in prostorov za reklamo v šolskem posloppju, kjer se vrši razstava. Opozorjamo vse zainteresirane na to ugodno priliko za uspešno reklamo. Vsa pojasnila se dobe v pisarni razstavnega odbora, Cankarjeva ulica 5, telefon int. šte. 325. — Prijave za udeležbo na razstavi se sprejemajo še do 20. julija. Po tem roku radi tehničnih ovir ni več mogoče sprejemati prijave. Opozorjamo na to vse, ki se še niso prijavili, da bo vsakomur, ki bi se razstave ne udeležil, pozneje žal. Zato naj se vsakdo pravočasno prijavi. — Nekaj povsem novega na gradbenem polju bo »Industrijsko-obrtna vzorčna izložba« nudila v posebnem gradbenem oddelku, kjer bo razstavljeno vse, kar nudi današnja moderna gradbena tehnika. Jugoslovanski gradbeniki in gradbena podjetja, katerim leži na tem, da uspešno konkurirajo na gradbenem polju ter da pokažejo kaj zmorejo, so že vpsolali svoje prijave za soudeležbo. — Kdor želi razstaviti, naj svojo prijavo nemudoma vpošlje, ker se bodo vpoštevale iste le v toliko, kolikor bo imela uprava na razpolago prostora. Razstava se vrši od 15. do 26. avgusta 1923. Pojasnila daje mariborska gradbena akcija in uprava industrijsko-obrtno vzorčne izložbe v Mariboru. — Organizirajte obisk razstave! Vsem obrtnim društvom, združenjem itd., kakor tudi drugim korporacijam priporočamo, da organizirajo obisk razstave. Pri tej priliki si lahko ogledajo mesto in okolico, pri čemur se lahko poslužijo vseh ugodnosti obiskovalcev razstave, polovična vožnja, preskrba prenočišč itd. Priporočljivo je, da se vsak korporativen obisk prijavi razstavnemu odboru, da preskrbi za vse potrebno in dodeli voditelje po razstavi in mestu.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi hotirajo žitu sledeče cene: pšenica 400 Din. ječmen 285 Din, oves 320 Din, koruza 300—305 Din, pšenična moka št. 0 650 Din., št. 2 587,50—600 Din, št. 5 585 Din, št. 6 470 Din, št. 7 415 Din, mekinje 150 Din. — Tendence nespremenjena.

g Odobreni krediti za graditev železnic. Na tej finančnega odbora so bili odobreni krediti iz 7 odstot. investicijskega posojila za zgradbo tunelov na Ivan Planini: 15 milijonov Din, za progo Parčin—Stalač dva milijona Din in za progo Titel—Gruž—Zelenika tri in pol milijona dinarjev.

g Povečana carina na tobak. Upravni odbor monopolske uprave je povišal uvozno carino na tobak od 400 Din pri 100 kg na 700 Din.

g Seznam sejmov in razstav. Mednarodna trgovska zbornica v Parizu je sestavila seznam velesejmov in razstav, ki se bodo vršili v drugem polletju 1923 v raznih mestih sveta. Seznam je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani med uradnimi urami na vpogled.

g Seznam importnih in eksportnih trgov. Iz kraja trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani,

kateri obsega vso Slovenijo z delom Prekmurja, bo izšel za časa III. Ljubljanskega velesejma. Oblika, mu bo približno 12/20 cm. Ta seznam bo dobrodošel vsemu trgovskemu svetu in bo razširjen ne le po Sloveniji in po drugih delih naše države, marveč tudi v inozemstvu. Razpisan bo konzulat vseh tujih držav ter trgovskim agencijam kraljevine SHS v inozemstvu, kakor tudi drugim korporacijam in gospodarskim organizacijam v naši kraljevini. Zato je inšeriranje v njem priporočljivo in bo za trdke najboljše reklamno sredstvo, zlasti še za špedijske trdke in za banke. Naročila inšeratov — v obliki najmanj pol strani — se sprejemajo med uradnimi urami v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani do 31. julija 1923.

g Mednarodni vzorčni semenj v Neapelju se vrši od 16. do 30. septembra.

BORZA.

Zagreb, 17. julija. Pešta 1.06—1.10, Berlin 0.04—0.0415, Italija 4.04—4.06, London 435—436, New York 93.75—94, Pariz 5.47½—5.52½, Praga 283½—284½, Dunaj 0.1317½—0.1327½, Curih 16.36—16.40. — Dolar 92.50—93.

Curih, 17. julija. Devize: Pešta 0.0650, Berlin 0.0024, Italija 24.60, London 26.37, New York 575, Pariz 33.40, Praga 17.20, Dunaj 0.0081, Solija 5.20, Belgrad 620, Varšava 0.0047. — N. a. K 0.0081½. Dunaj, 17. julija. Devize: Pešta 6.70, Berlin 0.27, Italija 3009, London 325.000, New York 70.935, Pariz 4112, Praga 2123, Curih 12.295, Solija 623, Belgrad 752, Varšava 0.59.

Ljubljanske novice.

Ij Shod somišljenikov SLS kolodvorskega okraja se je vršil 16. julija v Rokodelskem domu. Vodil ga je predsednik okr. organizacije Vrtovec. Ljubljanski podžupan dr. Stanovnik je poročal o zadnjih sklepih vodstva SLS v Celju in o ljubljanski komunalni politiki. O delu kluba obč. svetovalec SLS v Ljubljani je poročal obč. svetovalec Moškerc. Zborovalci so se pritoževali, ker se nove električne napeljave silno počasi vpeljavajo. Če vodstvo elektrarne nima dovolj ljudi, naj jih vzame v službo ali pa prepusti nove naprave obrtnikom elektrotehnikom. Poudarjalo se je tudi, da obstoja nujna potreba odpraviti škandal, da mestna elektrarna ne more zadovoljiti interesentov, ko je vendar električni tok v Ljubljani občina monopolizirala in bi se z nabavo še enega stroja, eventualno parne turbine, ki jo je mogoče naročiti in montirati v najslabšem slučaju v treh mesecih, za nekaj let odpravile zdaj naravnost vaške razmere glede na preskrbo električnega toka Ljubljancem. Medvodski projekt je sicer silno lep, toda če se bo tudi izpeljal, kar se še danes ne more z vso gotovostjo trditi, bo njegova izvršitev trajala več let in bo za vsak slučaj morala poslovati tudi sedanja elektrarna kot rezerva, ki pa taka, kakor je zdaj, tudi kot rezerva ne bo kos svoji nalogi in se bo morala povečati. Zbor je izrekel zaupnico načelniku SLS poslancu dr. Korošču, klubu ljubljanskih občinskih svetovalec SLS in podžupanu dr. Ivanu Stanovniku.

Ij Železničarji! V četrtek, dne 19. julija ob 7. zvečer je v Rokodelskem domu sestanek uradnih slug južne in državne železnice. Vabljeni so tudi vsi železniški vratarji ter slugе državnih uradov. Poročala bosta dr. Stanovnik in rač. svetnik Pirč. — Odbor.

Ij Dobrovoljci! V četrtek, 19. julija ob 20. se vrši v pisarni saveza mesečni sestanek, na katerem poroča predsednik prof. L. Vagaja o konferenci v Belgradu. Radi važnosti sestanka je udeležba v Ljubljani bivaajočih članov obvezna. — Odbor.

Ij Klub trgovskih akademikov v Ljubljani sporoča svojim članom, da se nameravana poučna ekakurzija v Srbijo vrši začetkom avgusta. Člani (ce), ki se nameravajo potovanja udeležiti, posebno oni, ki so pripravljeni sprejeti v to svrhu izdane nabilne pole, naj se takoj javijo. Prijave sprejema in daje event. pojasnila Franjo Zalar, Resljeva cesta 25-II.

Ij Društvo sejmarjev za Slovenijo priredi v nedeljo, dne 22. julija ob štirih popoldne na vrtu restavracije »Novi svet« na Gosposvetški cesti »Veliki semenj« s pestrnim sporedom. Kupci in prodajalci ter prijatelji zabave in smeja se vabijo. Vstopnina 3 Din.

Ij Tedenski zdravstveni iskaz. Od 8. do 14. julija 1923 je bilo v Ljubljani rojenih 25, mrtvorojenih 4; umrlo je v tem času 18 oseb, od tega 4 tuji. Vzrok smrti v 2 slučajih jetika, v 2 možganska kap, v 2 srčna hiba, boleznij žilja, v 3 rak, ostalo druge bolezni.

Ij Nalezljive bolezni v Ljubljani. Od 8. do 14. julija 1923 je bil v Ljubljani naznanjen 1 slučaj škrlatice.

Ij Policijska kronika. Ivanu Dolničarju je bilo ukradeno na Aleksandrovi cesti kolo znamke »Diamant«, vredno 5000 K. — Na državnem kolodvoru je bil ukraden 25 kg težek zavoj pralnega praška v vrednosti 900 K.

Prosveta.

pr Socialna Misel izide ob priliki V. katoliškega shoda v znatno povečani obliki, to je na 56 straneh, in bo prinesla same članke, tičeče se problemov katolištva, iz peresa najodličnejših predstaviteljev naše misli. Razdeljena bo sledeče: Uvod (en članek), Odnos katolištva do politike (dva članka), Cerkev in državljansko občestvo (trije članki), Katoličanstvo in pravoslavlje (en članek), Katoličani in šola (en članek), Katolištvo in umetnost (trije članki) ter Pregled po katoliškem svetu.

kjer bodo objavljena originalna poročila iz vseh večjih držav Evrope, kjer je živo katoliško politično in kulturno gibanje. — Številka izide po možnosti prvi teden v avgustu. Ker bo sama zase celota, se lahko posebič naroči. Vse naše somišljenike vabimo, da jo že zdaj naroče, in sicer pri: Upravi Socialne Misli, Jugoslov. tiskarna, Kolportažni oddelek, Poljanski nasip.

pr IV. Umetnostna razstava »Kluba Mladih« se nahaja v Akademskem domu, Miklošičeva cesta šte. 5 poleg hotela Union. Odprta je dnevno od 9. do 12. in od 3. do 6. Priporočamo jo številnemu občisku.

pr Notarjev nos. Humoreske. Francoski spisal Edmont About, preložil Janko Tavres. Cena 10 Din. Naroča se pod naslovom: Janko Tavres, poštni kontrolor, Ljubljana.

Dijaški vestnik.

KAMNIŠKA PODRUŽNICA S.D.Z.

V kratkem praznuje počitniška organizacija katol. dijaštva za kamniški okraj desetletnico obstoja. Že danes lahko z zadovoljstvom ugotovimo dejstvo, da to ni bila mrtva organizacija, kajti v tej desetletni dobi, ko se je šele razvijala, že lahko pokažemo lepo število iger, predavanj in drugih prireditev, pokažemo lepo število mož, ki so izšli iz te šole in danes že uspešno delujejo med narodom. Majhno je bilo število ustanoviteljev, danes nas je precej več; v težkih razmerah so pričeli in nadaljevali, danes imamo že v marsičem ugodnejše stališče. Zato smo hvaležni ustanoviteljem in vsem, ki so pripomogli našemu pokretu. Pričakujemo pa od katol. akad. starešinstva in vsega občinstva naklonjenosti in podpore tudi vnaprej, da se moremo res temeljito pripraviti za delo, ki nas čaka. — Z Bogom za narod!

Orlovski vestnik.

Člani vseh ljubljanskih odsekovnih in srenjskih odborov, okrožnega in podvezdega odbora ter vseh podvezdnih pododborov imajo danes točno ob šestih sestanek na Stadionu. Naj nihče ne zamudi!

Orel pri Sv. Heleni (žel. postaja Laze) priredi v nedeljo 22. julija ob pol 4. uri popoldne

Socialni vestnik.

Joško Lindič:

Nekaj misli k stanovanjskemu problemu.

Dobiti stanovanje v kakem mestu ali večjem kraju je postalo danes za navadnega človeka nedosegljiv ideal. Zastonj se trudi in leta od urada do urada, od sobe do sobe, se odkriva in klanja: vse zastonj. Pomanjkanje stanovanj je postalo socialno zlo, ki glasno kliče po rešitvi. Skoro vsi to žutimo in vendar delamo, kakor bi tega ne videli. Naj mi bo na tem mestu dovoljeno izpregovoriti o tem važnem vprašanju nekaj besed. Poglejmo, kje tiče vzroki tega pojava in skušajmo ga odstraniti.

Med vojno smo večkrat želi, da se bo v tej strašni svetovni moriji občutno zmanjšalo število ljudstva. Žal jih res veliko krije bojna poljana. Med vojno so se ljudje tolažili, da bo po vojni postalo tudi v tem oziru boljše, ko se ukinejo številni vojni uradi.

A prišlo je drugače. Stanovanjska beda se je še zvišala. Kakor gobe po dežju so nastale po vojni mnoge družbe in razna podjetja, ki so zasedla zasebna stanovanja in tako odzvela hvernemu sloju možnost do primernih stanovanj. Neusmiljeno je posegel vmes velekapital. Z zlatom obložen osel — bi rekli — dobi vstop v najlepša stanovanja.

Drug vzrok je luksuz. Luksuz in brezsrčnost. Kakor črne sence sta ostala ta dva in bujno sta se razpasla v povojnem ozračju. So gospodje, ki imajo dvojna, da, trojna stanovanja po tri in še več sob. In vendar se vzdigne vihar ogorčenja, če jim kdo hoče vzeti kako sobico. To so neusmiljeni selalci ljudstva, ki ne zaslužijo imena človek, ker nimajo niti toliko srca, da bi vsaj od tega, kar ne potrebujejo, prepustili sočloveku za denar. Hujši so kakor živali. Te se stisnejo v hudi silni skupaj: leti bi se pa z avtomobilom, mehko postlanim, hladnokrvno peljali čez umirajoča človeška srca in čez zevajoče človeške lobanje. To je baš tudi en znak nove moderne kulture, ki jo tako radi povdarjamo nasproti temnemu srednjeveškemu veku. Ljubzen do bližnjega gineva in mesto nje stopa vedno drzneje na plan sebičnost, ta neusmiljena hvernka modernega poganstva!

Še nekaj ne smemo prezreti. Dotok prebivalstva iz dežele v mesta je postal po vojni večji. Vkljub temu, da so meščani s svojimi krušnimi kartami med vojno blagovali in zavidali kmečko ljudstvo s svojo hrano, je postalo hrepenenje po mestu nekaj, kar je v nekaterih krajih istovetno z besedo »nobe«. Seveda ne smemo šteti tega ljudstva v posebno zlo, kajti po mestih in večjih krajih so nastale nove tovarne in podjetja in naravno se tam zbira večje število uradnikov in delavcev. Pa tudi ne morejo ostati vsi »na gruntcu«, če jih je 5 ali več v hiši.

Kdo ima nalogo izboljšati položaj? Na prvem mestu država. Če ta neče ali ne more pomagati, je pač žalostno. Njej plačujemo davke, direktne in indirektno in naknadne itd. itd. Njej posvečajo naši fantje svoja mlada leta, njej mora biti največ na tem ležalo, da bomo postali zdrav narod. Država naj z zalogo pokaže, kako naj podjetja

javno telovadbo na vrtu g. Zupantiča. Nastopijo domači člani, članice in naraščaj. Za okrepčila in razvedrilo bo preskrbljeno. Prijatelji Orlov vlijudno vabljili!

Polhov Gradec. Horjulska orlovska srečnja priredi svojo prireditev dne 22. julija v Polhovem Gradcu. Spored: a) ob pol 2. uri sprejem predvasjo; b) litanije v župni cerkvi; c) javna telovadba Orlov, Orlic in naraščaja. Pri prireditvi sodeluje celotna menška godba. Bratski odseki se vabite, da naš obiščete ta dan v Polhovem Gradcu, pridružite se jim vsi prijatelji orlovske organizacije. Bog živi!

Turistika in sport.

Srbsko planinsko društvo, ki se je začelo zadnje leto prav krepko razvijati, namerava prirediti koncem tega mesca za svoje člane izlet v Kamniške planine. Če ne bo kakih vremenskih težkoč, prispejo naši južni planinci dne 22. julija v Celje, odkoder nastopijo turo po Savinjski dolini skozi Robanov kot, na Ojstrico, Kamniško sedlo, Okrešelj, Skuto, Grintovec v Kokrsko dolino.

Kranjska podružnica SPD otvori v nedeljo, dne 22. julija 1923 novo zgrajene prostore v Valvazorjevi koči. Ob 11. dopoldne sv. maša; nato blagoslovljenje novih prostorov. Popoldne: prosta planinska zabava. Za jedi in pijače je kar najbolje preskrbljeno, vendar prosí odbor p. n. posetnika, naj prinese po 1 kozarec seboj. — Odbor kr. podr. Slov. plan. društva.

SK. Primorje rez. : SK. Olimpija, Karlovac 3 : 6 (0 : 4). V nedeljo dne 15. t. m. je gostovala rezerva ljubljanskega Primorja, ojačena po treh igralcih iz I. moštva, v Karlovcu ter nezaluzeno podlegla tamošnji Olimpiji. Dolga vožnja in hude vročina je mlade igralce izmučila, klub temu je bilo Primorje v absolutni premoči. Proti Primorju je sodnik diktriral 8 anajstmetrovka. Olimpija, ojačena z nekaterimi mažarakiimi igralci, ki služijo pri vojakih v Karlovcu, ter na dopustu se nahajajočih dijakov iz Zagreba, je vrlo ambiciozno moštvo. Igra skoz in skoz tair; sodnik nekoliko pristranski.

SK. Ilirija hazena : SK. Olimpija hazena 4 : 3 (2 : 3). Istočasno z rezervnim moštvom Primorja, je gostovala v Karlovcu tudi hazena Ilirije, ki je po ostrem zmagala hazeno Olimpije.

SK. Ilirija II. : SK. Primorje II. 5 : 2. Živahna igra, igrana na igrišču Primorja.

SK. Primorje naraščaj : SK. Diana 5 : 2. Lepa igra mladih moštev. Mali Primorjani so pokazali lepo kombinacijo.

skušajo odpraviti stanovanjsko bedo. Za vse državne urade naj se zida lastna poslopja. Za vse državne nameščenice naj postavi skupne domove. Če sama tega ne stori, bo pač težko zahtevala od drugih. Država, ki kupuje razne zasebne hiše za svoje urade, država, ki ne zidati lastnih uradov, nima umevanja za te potrebe. Glasno je treba zaklicati, da je zadnji čas, da vendar enkrat izmed političnega vrveža olme vsaj toliko čuta za ubogo ljudstvo, da začne državotvorno politiko v blagor državi in državljanom, in n ev blagor izkoriščevalcem, ki slučajno tvorijo »vlado«. Vedno zahteva nove kredite, za to pa država »nema parec. Mesto, da bi pomagala, navija pa razne davke tako visoko, da bo lastnik raje pustil poslopje razpasti, kakor plačati zahtevane odušilke davke in vsakdo izgubi up, da si prihrani vsaj toliko da si pridobi človeku vredno stanovanje. Država naj se pri odmeri teh davkov poslužuje kršanskega ali vsaj splošnoevropskega načina.

Se nekaj omenjam, kar se sicer v sedanjih časih pri nas čudno slini, namreč brezobrestno posojilo. Toda vlada, ki potroši za zaupne posle ali špijonažo na milijone (pri zadnjih naknadnih kreditih je zahteval notranji minister zopet 9 milijonov dinarjev!), ta vlada bi pri dobri volji gotovo tudi našla vire za izdajke, ozir. za posojila, ki so gotovo vsaj toliko potrebni, kakor špijonaža.

V zadnjem času se je bil v parlamentu hudi boj med militaristi in med pacifisti. Če je res bilo nemogoče, da se skrajša vojaška doba na 6 mesecev, potem naj služi ta doba vsaj nekoliko v zboljšanje splošnega položaja. Mesto, da bi vojske gonili po cele noči po aznih manevrih, bi lahko njihovo energijo porabili za vse boljše. Skušnja kaže, da se vsak normalen vojak priuči v dveh mesecih vsega, kar je zanj potrebno. Vse drugo je nepotrebno pohajkovanje ali pa brezobzirno izrabljanje človeške potrpežljivosti, ki nikakor ne doseže pravega smotra. Ali bi ne bilo mogoče, da bi po rekrutni vežbi porabili vojaštvo, posebno profesionaliste za taka potrebna dela? Ne bojte se, da bi država pri tem trpela! Najboljša in najtrdnjša obramba — močnejša kot bajoneti in topovi — je zadovoljno ljudstvo. Ljudstvo pa ne bo postalo zadovoljno prisiljeno.

Večkrat slišimo razna predavanja in raznovrstne nasvete, »kako si ohranimo ljubo zdravje«. Vedno strašijo z bacili, koliko milijonov in bilijonov glivic se nahaja v slabem zraku. Redkokdaj pa slišimo, kako bi mogli slab zrak odstraniti, oziroma, kar je še bolj važno, slaba stanovanja odstraniti.

Ministrstvo za socialno politiko bombardira razne centrale in pomož. urade z odloki, toda prave pomoči ni od nikoder. Zato je nekako protislovje in neka ironija, če država na eni strani okrbuje razna predavanja za zdravje, na drugi strani (cilvilna in vojaška stanovanja) pa splošno priznani zdravstvenim zakonom v zasneih ravna, kakor da smo kje v globoki Afriki.

Držav torej nima nobenega umevanja za to vprašanje: nima denarja, nima umevanja. Tako je n. pr. dobrodelno loterijo Gradbene akcije v Mariboru odklonila, češ, da bi škodovala drž. razredni loteriji.

Zalostno, če mora držati tako sredstvo drž. loterije pokonci!

Večje umevanje za rešitev tega vprašanja najdemo pri občinah. Te vsaj skušajo od pomoči stanovanjski bedi, tako je n. pr. Zagrebški občinski svet — kakor smo čitali — razdelil poleg nove planarne 120 stavbenih parcel v velikosti 120—130 kvadratnih sežnje, delavcem, ki se obvežejo, da bodo tekom 5. let na zemljiščih zgradili lastne hišice. Tudi ljubljanski občinski svet se je že ponovno bavil s stanovanjskim vprašanjem in namerava za svoje uslužbenke in svoje urade postaviti lastna poslopja. Zal, da imajo občine zelo težko delo, ker nimajo na razpolago potrebnega kapitala.

Še nekaj naj omenim. Treba bi bilo podaljšati cestne železnice in tako dati možnost, da se vsakdo v par minutah iz predmestij, oziroma iz bližnje okolice lahko pripelje v mesto. Zal je občinski svet tudi pri tem naletel na velike težave, ker ni — umevanja in — denarja. Delokrog občine je manjši in zato tudi možnost za korupcijo manjša. Strog nepristranski zastopnik občine skupno z zastopnikom društva hišnih posestnikov in stanovanjskih najemnikov naj bi pregledal vsa stanovanja. Vse, kar ni v neobhodni rabi, naj se odstopi. Z drakoničnimi zakoni je treba temeljite rešitve.

Dalje čaka velika naloga vsa večja podjetja in tvrdke. Večja podjetja, povdarjam izrecno večja podjetja, naj si preskrbe lastne poslovne prostore. Za svoje uslužbenke naj si večja podjetja postavijo lastne stanovanjske hiše. Tu je mogoča dvojna pot: ali postavijo skupna stanovanja, katero poslopje ostane last dotičnega podjetja in kjer stanujejo njegovi nastavljeni proti primerni najemini, ali pa, kar je še bolj želeto — najlažje je to v manjših mestih ali na deželi, kjer niso stavbišča predraga — naj postavijo enodružinske hišice, ki bi jih

uslužbeni in delavci v obrokah odplačevali in polagoma odkupili. Podjetja, ki ne bi hotela zidati (plačilna možnost bi se lahko dognala!) naj se obdavčijo s primerno visokim davkom, ki naj gre v fond za zgradbo prepotrebnih stanovanj.

Ze slišim glas, da je to nemogoče. Trdim pa, da se da tudi to pri dobri volji izvesti. Dokaz temu je zgodovina.

Leta 1858. se je na iniciativo »Mühlhanser industriellen Gesellschaft« osonovala neka družba za zgradbo delavskih stanovanj. Cesar Napoleon je to družbo znatno podpiral. V 20 letih je zgradila okoli 1000 hiš. Srednja cena teh stavb je bila 8500 frankov. Delavec je takoj v začetku vplačal 250—350 frankov in se zavezal, da bo v mesečnih obrokih redno odplačeval 20—30 frankov. Tako je postal v 14 letih lastnik doma z udobnim stanovanjem, vodovodom, majhnim vrtom in kopališčem. Vsota, ki jo je odplačeval mesečno, ni bila veliko večja, kakor najemina, ki bi jo moral sicer plačevati za kakšne podzemne brloge. (Primerjaj Die Deutsche Grenzmark Elsass-Lothringen, H. T. Luka, Metz 1875. str. 115—117.)

Tudi v Londonu so se že davno bavili s problemom delavskih stanovanj. Princ Albert je postavil tako hišico in mnogo pripomogel, da je država pomagala najbednejšim. Sestavili so razne konstrukcije, ki bi bile najbolj primerne za taka stanovanja. (Primerjaj »The dwellings of the labouring classes«.) Tudi druga mesta, kakor Lille, Rouen, Roubaix, Kolmar in Gebweiler so pokazala umevanja za to nalogo.

Problem teh »Cités ouvrières« — dati »les logements salubres, confortables et à bon marché aux nombreux travailleurs« kaže jasno, kje je treba začeti. Tako si more tudi ubogi delavec osnova-

ti glavnico. Želja in hrepenenje ustanoviti si lastni dom, pomaga človeku preko vseh težav in tudi preko strasti. Ne bo hodil v gostilno, ne bo po nepotrebnem zapravil denarja če bo videl, da se njegova želja lahko izpolni. Ni res, da so ljudje zapravljivi, da jim ni nič na tem kje žive. Hrepenenje po lastnem domu, po lastni sreči čuti vsak človek. Vi vsi, ki to tajite, dajte delavcu priliko, da to pokaže! Kako morete zahtevati, da bo nosil svoj krvavo prislužen denar v banke, ko vidi, da ravno njegov denar te banke zlorabljajo, da ga morejo še bolj izkoriščati? Koliko jih je, ki se trudijo, da si, četudi morda šele svojim otrokom, v potu svojega obraza z zadnjo kapljico krvi, postavijo svoj lastni dom.

Še nekaj ne smemo prezreti. Omenim samo z eno besedo, ker to itak slišimo dan za dnem: Plače se niso dvignile sorazmerno z naraslo draginjo. Tudi to je ena velika ovira, ki jo bo treba odstraniti. Kriv ni delavec v predvojnih časih je bilo mogoče kaj prihraniti, a sedaj je vsakdo zadovoljen, da ne leze dolg v njegovo hišo.

Stanovanjsko vprašanje je glasen svarilni klic človeštva po krščanskih načelih, ki jih je treba uveljaviti v družabnem življenju, v ustroju države, po načelih, ki jih je oznanjal edinozveličavni evangelij Jezusov in ne kakor jih oznanjajo razni krivi preroki.

To je problem, ki čaka rešitve, težak je, toda rešitev je nujno potrebna in važna. Res je, treba bo velikih žrtv. Žrtv od vseh prizadetih. Toda pomislimo: ropar zahteva od svoje žrtve denar ali življenje, slabo stanovanje pa zahteva v mnogih slučajih denar in življenje.

Vi vsi, ki imate krasno opremljena stanovanja, vi vsi, vi Vam je na srcu blagor našega naro-

da, strinite se in pomagajte! Če ljubezen do bližnjega na svetu še ni izumrla — in pravijo, da še ni — bomo z združenimi močmi (država, občina, delodajalci in delavci) dosegli, da bo vsakdo tudi sleherni izmed najbednejših imel kraj, kamor lahko položi k počitku trdno glavo.

Polzvedovanje.

Zamenjan klobuk. Gospod, ki je dne 17. t. m. v restavraciji pri Slonu v Ljubljani zamenjal nov klobuk, se pozivlje, da ga izroči plačilnemu takarju istotam, kjer dobi svojega.

Izgubila se je v soboto zvečer na peronu južne železnice črna damska površna jopica. Najditelj se naproša, da jo prinese v naše upravnistvo.

Izgubil se je zvezek z napisom »Journal« od Vojvode Mišića ceste čez Strelšico ulico, Krek in Sadni trg, Wolfvo ulico, Zvezdo, Nunsko do Bleiweisove ceste št. 11. Odda naj se proti nagradi na Vojvoda Mišića cesti 21. prtili, desno.

Izgubljen klobuk. Oseba, katere je našla v nedeljo 15. t. m. v gostilni pri »Kovaču« v Tomačevem klobuk, se prosi, da ga prinese h »Kovaču« nazaj proti nagradi. V. K.

Običajne in posebne dolge valjce ima »Stoewer«. Zastop Ljublj. Selenb. ul. 6-I. Večletno jamstvo.

LAHKO NAGNENJE K PREHLAJENJU? Prevelika občutljivost? Bolečine olajšuje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravi Fellerjevimi Elzafludomli Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kmetičem že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! Z 30 molom in poštino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 Din; 36 dvojnat ali 12 specialnih steklenic 208 Din in 5% doplačila razpošilja: lekarna EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzaflud št. 134, Hrvatsko.

Pisarniško delo

Na dom išče gospodična, večja slov. in nem. jezika ter računstva, proti nizkemu honorarju. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 4307.

Išče se za lesno stroko

skladiščnik

eventuelno izvežban tudi v prodaji lesa na drobno. — Ponudnik naj bi bil oženjen in primerno star. Plača po dogovoru. — Oglasiti se je pri tvrdki: PREDVIČ, Ljubljana, Ambrožev trg 7

DVA

ZANESLJIVA STROJNIKA

ZA KOMPRESOR IN BENCIN MOTORJE SPREJME TAKOJ:

»SLOGRAD«

DELN. DR. - LJUBLJANA

Slaščičarski

pomočnik

se SPREJME k strojnemu oddelku za kekse. — Ponudbe s prepisom spričeval je poslati na tvornico keksov A. VIDIC, Jesenice, Gorenjsko. 4319

Praktikantinja

drž. 2. razr. trg. šole IŠČE MESTA praktikantkinje ali kontoristkinje v Ljubljani (začetnica). — Ponudbe na upravo lista pod »PRAKTIKANTINJA E. S. 4321«.

2 natakariči-donašalki

sprejme restavracija »GLAVNI KOLODVOR«, Ljubljana. 4314

VAJENEC želi vstopiti

k mojstru, kjer bi se izučil strojnega ključavničarstva ali elektrotehnike. Naslov pri upravi lista pod št. 4241.

Korespondenta

večšega slovenske, hrvatske, nemške in ev. italijanske korespondence, strojepisja ter lesne manipulacije, IŠČEM za novo parno žago. Reflektiram samo na samostojne prvo vrstne moči. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in plačilnih pogojev je poslati na naslov: FRANC OSET, PARNA ZAGA, Sv. Peter v Savinjski dolini.

Banatsko pšenico la.

razprodaja na vagone, paritet vsake postaja v Sloveniji, M. BIELIČ, Dunajska cesta 33, pri »Balkanu«.

JERMENA

za cepe in čevlje, gože, biče, bičevnike, razne krtače, čevljarsko prejo in papirne vrečice nudi po najnižjih cenah OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA, Sv. Jakoba trg št. 9.

Preklic.

Podpisana preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih govorila po krivem zoper Ivana ANŽINA in Ivana KAJZERJA.

MARIJA BLAS, Tomačevo.

Posestvo oziroma veleposestvo

iščem v zakup v jeseni. Zakupnina na željo v zlatu. Večletna doba. — I. Dolinšek, št. 11, pošta Velenje. 4310

Prodaja LIVARNE

Livarna ŽELEZA, METALA, dobro vpeljana, v večjem industrijskem mestu, se radi boleznih pod ugodnimi pogoji PRODA. — Cenj. ponudbe je poslati pod: »ŠT. 89« pošto ležeče, CELJE. 4303

Krasna vila

V lepem mestu na Štajerskem, Jugoslaviji, je takoj naprodaj krasna VILA z velikim ograjenim sadnim vrtom; kupcu stanovanje, obstoječe iz 5 sob, kopalne sobe, kuhinje, kleti in drugih pritliklin, takoj na razpolago. — Ponudbe na upravo lista pod: »VILA 4304«.

Prodaj TRGOVINO Z MEŠANIM BLAGOM.

Kapital 50.000 K. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 4309.

Toplice MEDIJA-IZLAKE

Zdravilni, topli vrelci zoper REVMATIZEM in razne druge bolezni, zelo zdrav, mirno letovišče. Obdano od gozdov; zaradi tihih in miru priporočljivo bolnim na živcih. — Udobna stanovanja, izvrstna hrana. — Cene nizke. — Se priporoča

M. REPANSEK.

Vrtnarske zadeve

posreduje društvo »VRTNARSKA SOLA«.

»VINOCET«

TOVARNA VINSKEGA KISA D. Z. O. Z. — LJUBLJANA

nudi najfiniši in najokusnejši

NAMIZNI KIS

iz pristnega vina. Zahtevajte ponudbo Tehnično i higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji. — Pisarna: Ljubljana, Dunajska c. št. 1 a, II. nad.

orlovske potrebščine

KLOBUKE, SLAMNIKE, ČEPICE in SRAJCE ter drugo modno BLAGO po zmerni ceni. — IVAN KUNOVAR, LJUBLJANA, Stari trg 10.

HOTELIRJEM!

Moderno renovirani hotel, največji in na najlepšem kraju v Parožinu (Srbija) daje se v zakup od 1. avgusta t. l. Reflektanti naj se obrnejo pisarno Parožinskoj Banci Parožin

Cement, opeka in premog

vsaka množina po znižanih cenah na razpolago pri H. Petrič, Ljubljana, Dunajska cesta 33. skladišče »Balkan«, Telefon interurban 366.

Čopiči

vseh vrst za industrijo in obrt kakor tudi vse vrste lakov in barv.

Samo na veliko

pri Franju Forgač k. d.

veletrgovina lakov in kemijskih proizvodov, barv.

Mesnička ul. 13

ZAGREB

Naprodaj je cela oprema

za SPECERIJSKO trgovino. — Ponudbe pod »Specerijska trgovina« na upravo.

NOGAVICE

vezenino, sukanec Trident in veriga, naravnice, D. M. C. preja, jedilno orodje, žlice, vilice, nože, glavnik itd. priporoča veletrgovina OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9. 4211

Inserirajte v »Slovenec«!

Sode za vino, mošt

itd. razprodajam, dokler traja zaloga. — J. AUGUSTIN, Ljubljana, SP. Šiška, Sv. Jerneja cesta 281. 4243

Trboveljski premog

n DRVA ima stalno v zalogi v vsaki množini DRUŽBA »ILIRIJA«, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.

Jože Marček, Jesenice 54, Gorenjsko.

KLEPARJI:

Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.

Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 18.

Korn T., Poljanska cesta št. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA:

pisalne, računske, raznoževalne in druge pisarn. stroje popravlja in prenavlja Ludovik Baraga, Selenburgova ulica 6/1.

PARNA PEKARNA:

Jean Schreya nasl. Jakob KAVČIČ, Gradišče št. 5.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

SPEDIJSKA PODJETJA:

»Čehoslovija« d. d., Sodna ul. 3, Tel. 463.

Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7—0

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:

Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana

TROOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:

Mikuš L., Mesni trg 15.

TROOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Fran Erjavec, pri »Zlati lopatic«, Valva zorjev trg št. 7.

ZALOGA POHIŠTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta št. 17.

Prodaj 67 DELNIC

»STROJNIH TOVAREN in LIVAREN« v Ljubljani. — Ponudbe z navedbo cen pod št. »UGODNA PRILIKA 4320« na upravništvo »Slovenca«.

Več železnih oken

je naprodaj v velikosti 250 x 150. — Ključavničarstvo JOSIP WEIBL, Slov. škova ulica št. 4. 427

Hladilni stroj

(Kühlmaschine), nov, kompletan. Amoniak-kompresor, se v Mariboru ugodno PRODA. — Pojasnila daje Oglasni zavod FRAN VORŠIČ, Maribor. 4301

ČISTILO

(KREMA) kakor »Ilirijac«, »Jadranc«, C. b. M. »Cipuline«, lišilo, mast za usnje, črnilo, olje za šivalne stroje, pečatni voski, dišave, mila kupite najceneje pri OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 1.

Banatsko moko la.

na vreče in vagone razprodaja M. BIELIČ, Dunajska cesta 33, pri »Balkanu« po najnižjih dnevnih cenah. 369

Naročite

pergament št. 2 1/2, 3 1/2 in maščobni papir,

dokler traja zaloga. Razpošilja na veliko in malo pisalne in šolske potrebščine in vse papirne okraske za slaščičarne, restavracije

Cena ugodna. in zdravilišča Cena ugodna.

Josip Omerza, Ljubljana, Dunajska c. 6/1

v hiši lekarnar dr. Picoli.

DOBAVLJAMO

takoj po dnevnih cenah iz skladišča Zagreb vse

stroje in orodje

za mizarje, tvornice pohištva, kolarje in žage; za ključavničarje, mehanike in delavnice za popravila; za kleparje, tvornice pločevinastih in kovinskih predmetov. — Bogato skladišče transmijskih, sirovovalnih in benzin-motorjev, kakor tudi naprave za varenje kovin.

Orodje in stroji dion. dr.

KARL JETZBACHER

ZAGREB

Vlaška ulica 25.